

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060306

DOM
2015-06-26
Stockholm

Mål nr
P 2127-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljööverdomstolen, dom 2015-02-12 i mål nr P 4082-14, se bilaga

KLAGANDE

1. AB H M, 556057-4377

2. B N

Ombud för 1-2: Jur. kand. S N

MOTPART

Vellinge kommun
235 81 Vellinge

SAKEN

Detaljplan för fastigheterna X och Y m.fl. i Vellinge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Kommunfullmäktiges i Vellinge kommun beslut den 25 juni 2014, § 116, dnr Ks 2009/111, att anta detaljplan för fastigheterna X och Y m.fl.

Dok.Id 1216137

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

AB H M och **B N** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva Vellinge kommuns beslut att anta detaljplan för fastigheterna X och Y m.fl.

Vellinge kommun har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

AB H M och **B N** har vidhållit vad som tidigare anförts och tillagt i huvudsak följande. Mark- och miljödomstolen har i sina domskäl anförts att de skyddsavstånd som det redogörs för i Boverkets allmänna råd ”Bättre plats för arbete” inte är absoluta. Även om viss avvikelse kan förekomma är en avvikelse från 200 – 500 meter till 62 meter inte att betrakta som en normal avvikelse. Resonemanget om att ljudbilden skulle vara identisk oavsett ett skyddsavstånd om 500 meter eller 62 meter faller på sin egen orimlighet. De ställer sig vidare frågande till varför det finns rekommendationer från såväl Naturvårdsverket som Boverket om det står varje kommun fritt att välja om dessa ska beaktas eller inte.

Kommunen har vidhållit vad som tidigare anförts och tillagt i huvudsak följande. Från och med den 2 maj 2011 började en ny plan- och bygglag att gälla. Stora delar av innehållet i Boverkets allmänna råd (1995:5) ”Bättre plats för arbete” är inaktuella, t.ex. angivna skyddsavstånd. Det har till detaljplanen genomförts en bullerutredning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Eftersom målet påbörjats före den 2 maj 2011 ska den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, tillämpas i målet.

Vid prövning enligt ÄPBL ska både enskilda och allmänna intressen beaktas (1 kap. 5 § ÄPBL). Enligt 5 kap. 2 § ÄPBL ska vid utformningen av en detaljplan skälig hänsyn tas till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan

inverka på planens genomförande. Detta gäller även områden i anslutning till planen (se prop. 1985/86:1 s. 559).

Av den bullerutredning som finns i planärendet framgår att riktvärdena för industribuller överskrider i planområdet. Bullret från bolagets verksamhet har undersökts vid ett platsbesök den 18 januari 2011. Enligt utredningen är luftintaget på bolagets torkanläggning anledningen till att ljudnivåerna överskrider riktvärdena för industribuller. För att klara riktvärdena rekommenderas en ljuddämpning vid luftintaget genom en inbyggnad av densamma. I detaljplanens planbeskrivning anges att det åligger exploitören att visa hur detta ska utföras samt att genomföra åtgärderna innan bostäderna tas i bruk. Vidare framgår att dessa krav kommer att lösas i samband med tecknande av exploateringsavtal.

Bolaget och B N har ifrågasatt om den föreslagna åtgärden är tillräcklig. De har invänt att det även finns andra bullerkällor t.ex. lastning och lossning av säd och spannmål samt transporter inom verksamhetsområdet. De har också anfört att det är stor skillnad i verksamhetens omfattning mellan låg- och högsäsong.

Mark- och miljööverdomstolens bedömning

För att kunna bedöma om skälig hänsyn tagits till befintliga förhållanden måste det finnas ett tillräckligt underlag i fråga om planens påverkan på omgivningen.

Den bullerutredning som genomförts i planärendet har inte tagit hänsyn till den utökade verksamhet som bedrivs under sommarhalvåret eller att det finns andra bullerkällor från verksamheten än luftintaget. Det störande bullret har undersökts under ett platsbesök som genomfördes i januari, dvs. under verksamhetens lågsäsong.

Eftersom det saknas en heltäckande utredning om vilka bullernivåer som verksamheten ger upphov till är det inte möjligt att bedöma om riktvärdena för industribuller kommer att innehållas med de i planhandlingarna föreslagna åtgärderna. Det är därmed inte möjligt att bedöma planens konsekvenser för bolaget och det kan inte uteslutas att bolagets möjlighet att bedriva verksamhet skulle kunna påverkas av den bebyggelse som planen medger. Med hänsyn till detta kan kommunen inte anses ha tagit skälig hänsyn till bolagets enskilda intresse i samband med utformningen av planen.

Överklagandet ska därför bifallas och beslutet att anta detaljplanen upphävas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsråden Ingrid Åhman och Malin Wik, referent, samt tekniska rådet Tommy Åström.

Föredragande har varit Caroline Appelberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen
3:4

DOM
2015-02-12
meddelad i
Växjö

Mål nr P 4082-14

KLAGANDE

1. AB H M

Ombud: Jur.kand. S N

2. B N

Ombud: Jur.kand. S N

MOTPART

Vellinge kommun
235 81 Vellinge

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Skåne län beslut från den 3 september 2014 i ärende nr 403-20017-14, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för fastigheterna X och Y m.fl. i Vellinge kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 311281

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: mmd.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:30 -

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Vellinge kommun beslöt den 25 juni 2014 att anta detaljplan för fastigheterna X, Y och del av Z. E B, T B, M S, B N, bolaget AB H M, S T, P H, R A, S A, M P, A E, M J, A J, E P, B P, K P och M G överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen). Grunderna till överklagandena finns refererade i länsstyrelsens beslut. Länsstyrelsen beslutade den 3 september 2014 att avvisa överklagandena från E B och T B, M S, M P, A E, E P, B P samt K P och M G, samt avslå överklagandena från B N, bolaget AB H M, S T, P H, R A, S A, M J samt A J.

B N och AB H M har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

B N och AB H M yrkar att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut, undanröjer beslut om att anta detaljplan avseende X och Y m.fl., dnr: Ks 2009/111. De anför till stöd för sin talan i sammandrag följande.

B N äger dels bostadsfastigheten XX dels handels- och industrifastigheten XY. Sistnämnda fastighet är uthyrd till AB H M (bolaget), där B N äger alla aktier och är verkställande direktör. Bolaget har varit verksamt i över 85 år och i tre generationer. Bolaget bedriver handel med spannmål, gödningsämnen och fodervaror, samt detaljhandel med bl.a. artiklar för jordbruk, trädgård, hund-, katt- och hästverksamhet. Bolaget har sex anställda, plus fyra säsonganställda. Bolagets omsättning har under de senaste åren

ökat kraftigt från cirka 44 mkr år 2006 till cirka 193 mkr år 2013. Bolaget kommer inom en snar framtid att bygga om sina till viss del föråldrade lagerlokaler och expandera verksamheten ytterligare.

De är principiellt positivt inställda till ny bebyggelse i området men finner att den föreslagna detaljplanen inte är förenlig med bolagets såväl befintliga som tilltänkta verksamhet. De har framfört invändningar mot att planförslaget med anledning av att varken skyddsavståndet till industri eller bullernivåerna beaktas. Någon intresseavvägning mellan det allmännas intresse av en ny plan och bolagets verksamhet har inte gjorts. Det föreligger därmed en överhängande risk att en framtida bebyggelse kan påverka dem menligt vad avser såväl klagomål samt möjligheter att bedriva verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Bolagets möjlighet att utveckla den befintliga verksamheten försämras jämväl om detaljplanen vinner laga kraft då en tilltänkt tillbyggnad inte uppfyller rådande krav på skyddsavstånd och buller till bostäder. Just de skyddsföreskrifter som inte beaktats i detaljplaneförfarandet kan därmed komma att stoppa bolagets expansion i ett senare skede. Allmännyttans vinst av utformningen av detaljplanen står inte i proportion till det hinder detaljplanen förorsakar bolagets verksamhet.

I Boverkets allmänna råd 1995:5 "*Bättre plats för arbete*", anges riktvärden för skyddsavstånd till bostäder utifrån olika typer av verksamheter. Boverket rekommenderar ett avstånd mellan 200 – 500 meter runt industriverksamhet. Bolagets verksamhet är en industriverksamhet. Att länsstyrelsen skulle ha en annan uppfattning i denna del framgår inte av deras beslut.

I aktuellt fall är bolagets verksamhetslokaler belägna endast cirka 62 meter från de tilltänkta bostadshusen, d.v.s. i omedelbar anslutning till Köpmannavägen. De ställer sig frågande till länsstyrelsens resonemang där de poängterar att kommunen valt att ta bort hus från det ursprungliga förslaget för att tillmötesgå klaganden och att denna åtgärd skulle vara fullgod. Enbart för att det ursprungliga detaljplaneförslaget reviderats medför inte det att den reviderade versionen uppfyller de krav som ställs

enligt plan- och bygglagen. Detaljplaneförslaget uppfyller varken innan eller efter revidering de krav på skyddsavstånd som framgår av Boverkets allmänna råd.

De känner en betydande oro att bebyggelse i direkt anslutning till verksamheten skulle påverka bolaget negativt samt innebära risker. Framtida bostadsinnehavare i nybyggnationerna kommer med stor sannolikt att uppleva bolagets verksamhet som bullrig, dammig och generande mycket trafik, speciellt under högsäsongen juli – september. En placering av bostadshus så nära bolagets anläggning är direkt olämplig. Under högsäsongen förekommer tung trafik i form av lastbilar med släp som lastar och lossar stora mängder säd och spannmål. Arbetet pågår nästintill dygnet runt vissa dagar. Risken finns att framtida byggnation skulle medföra att barn skulle kunna springa in på området och skada sig allvarligt då enbart vägen skiljer byggnation och industri åt. Bolagets verksamhet är idag inte inhägnad för att underlätta för lastning och lossning samt framfart av såväl lastbilar som hjullastare. De anser inte att kommunens intention att ålägga den framtida exploitören av området att lösa sådana potentiella risker är trovärdig. Frågor av helt avgörande karaktär för detaljplanens framtida funktion måste hanteras i samband med antagandet av densamma och kan inte skjutas på framtiden. Länsstyrelsen har i sitt beslut inte kommenterat deras argument i denna del. För det fall avsteg från skyddsavstånd ska göras är utgångspunkten enligt Boverkets allmänna regler att sådana avsteg ska argumenteras väl. Någon sådan argumentation finns överhuvudtaget inte.

Enligt Naturvårdsverkets övergångsvägledning gällande ”Riktlinjer för extern industribuller, Råd och riktlinjer 1978:5” är en ekvivalent ljudnivå i dBA för bostäder; 50 dBA dagtid kl. 07-18, 45 dBA kvällstid kl. 18-22 och lör-, sön- och helgdag kl. 07-18 samt 40 dBA nattetid kl. 22-07. Momentana ljud får nattetid kl. 22-07 uppgå till 55 dBA.

Kommunen har i antagandehandlingarna omnämnt de torkfläktar som ingår i bolagets verksamhet och ålagt exploitören att påvisa hur ett fullgott bullerskydd avseende fläktarna ska utformas. De är i princip nöjda med detta beslut avseende fläktarna men anser att kommunen glömmer den verksamhet som utan tvekan genererar

mest ljud, nämligen lastning och lossning av säd och spannmål. Under högsäsongen uppkommer återkommande impulser liknande nitningsarbete, slag i transportörer och lossning av järnskrot etc., vilket medför att respektive värde i Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller ovan ska sänkas med 5 dBA-enheter. Riktvärdena avser verksamhet för hela dag-, kvälls- respektive nattperioder.

Att som länsstyrelsen och kommunen anse att bullernivån blir fullgod genom ljudisolerande åtgärder på fläktarna är inte tillräckligt. Den angivna byggnationen kommer inte att klara de nivåer som redogörs för ovan eftersom bullerreducerande åtgärder på spannmålshanteringens fläktar inte kommer avhjälpa ljudet och dammet från alla de tunga fordon till och från bolaget, året runt. Under högsäsongen passerar cirka 50 lastbilar och 150 traktorer, de flesta med släp, per dag, vissa dagar dygnet runt. Dessa transporter skapar även köer och genererar trafikbuller och damm. Övriga perioder rör det sig om i snitt fem lastbilar, åtta traktorer och 50 personbilar per dag. Om bolaget i framtiden skulle få införa begränsningar eller liknande för transporter till och från bolaget skulle det få en mycket negativ effekt för bolagets utveckling.

Bolaget har ansökt om bygglov, vilket är vilande för tillfället, för att uppföra fler silos på fastigheten. Detta styrker deras uppgifter om att bolaget har för avsikt att expandera. I den tillkommande silon kommer en fläkt att installeras för att kunna torka spannmål. Motsvarande fläkt finns idag i befintlig silo. Det är även denna befintliga fläkt som medför att bullernivåerna överskrider de gränsvärden som finns för bostäder. Ytterligare en fläkt kommer således att medföra ytterligare buller, varpå bullernivåerna kommer att överskridas än mer.

Länsstyrelsen framhåller i sitt beslut att bolagets verksamhet redan är idag är kringgärdad av bostadsbebyggelse varpå risk för störningar redan föreligger. Att verksamheten skulle omgärdas av bostadsbebyggelse är direkt felaktigt, vilket bifogad karta visar. Industrifastigheten XY har extern bostadsbebyggelse endast i nordvästlig riktning. Fastigheten XX ägs av B N och hyrs ut som bostadshus. I hyreskontraktet har man beaktat de störningar som

kan uppkomma från verksamheten och hyresgästerna får i avtalet acceptera vissa störningar.

Fastigheterna XZ och YX är cirka 100 år gamla och omfattningen av bolagets verksamhet var då betydligt mindre än idag. Omsättningen uppgick då till cirka 800 000 kr jämfört med 193 mkr år 2013. Att det sedan tidigare finns två till tre bostadshus i området kan inte medföra att krav avseende skyddsavstånd, krav på bullernivåer samt de negativa effekter det får för bolagets verksamhet och framtida utveckling, helt förbises. Den klagande motsätter sig inte byggnationen i sig utan endast att skyddsavstånd m.m. inte beaktas, med följd att byggnationen kommer alltför nära industriverksamheten.

Till överklagandet har bifogats en karta.

Vellinge kommun har i yttrande anfört att de motsätter sig yrkandet från klagandena. Yrkandet föranleder ingen ändring av kommunens tidigare ställningstagande då inget nytt i ärendet har uppkommit. Kommunfullmäktiges beslut från den 25 juni 2014 bör därför vinna laga kraft.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet. Som länsstyrelsen understryker i sitt beslut, är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten inom kommunen. Den prövning som mark- och miljödomstolen gör, är en prövning av om det överklagade beslutet att anta detaljplanen ligger inom ramen för det handlingsutrymme som plan- och bygglagen ger kommunen.

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömningar vad gäller detaljplanens påverkan på förutsättningarna för handeln på XY och risken för bullerstörningar inom planområdet som kan leda till inskränkningar i verksamheten. Liksom Länsstyrelsen bedömer domstolen att den befintliga bostadsbebyggelsens läge - mellan verksamheten och den nya, planerade, bebyggelsen - gör att den nya

planen inte förändrar förutsättningarna för verksamheten och dess omgivningspåverkan på ett sådant sätt att ett genomförande av den beslutade detaljplanen i sig kan befaras leda till en begränsning av den befintliga verksamheten.

De skyddsavstånd som redovisas i Boverkets allmänna råd, Bättre plats för arbete, inte är absoluta. Boverket betonar i boken att skyddsavstånden är riktvärden som är utgångspunkter för bedömningar av skyddsbehovet runt olika verksamheter. I detta fall finns det en undersökning av bullerproblematiken vad gäller både industribuller och trafikbuller som visar att någon egentlig konflikt inte behöver uppstå i den befintliga situationen. Den tillförda bebyggelse som detaljplanen innebär, förändrar inte situationen för att anlägga nya fläktinsug eller andra bullerkällor på verksamhetens norra sida. En utvidgad verksamhet begränsas inte av planen när det gäller utformningsfrågor rörande den södra delen av verksamhetsområdet. Domstolen finner därför att länsstyrelsens bedömning av den speciella situationen i Håslöv är riktig (jämför även Mark- och miljööverdomstolens dom från den 23 december 2013 i mål nr P 6591-13).

Sammanfattningsvis anser Mark- och miljödomstolen att kommunen har gjort en rimlig avvägning mellan de i målet motstående intressena. Domstolen delar således länsstyrelsens bedömning att det saknas skäl att undanröja beslutet att anta den aktuella detaljplanen. Vad som anförts i överklagandet föranleder inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 5 mars 2015.

Lena Stjernqvist

Mårten Dunér

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér. Målet har handlagts av beredningsjuristen Andrea Airosto.